

Nagycsütörtök

Jn 13,1–15

A lábmosás

Ez a búcsúvacsora feledhetetlen lett a tanítványok és az Egyház számára. Jézus búcsúvacsorája, mely egybe esett a zsidó pászka vacsorával, a tanítványok és az Egyház számára örökre elmélkedés tárgya lett, minden mozzanatában. A szinoptikusok elbeszéléseit megszakítja János evangéliuma, és sokkal bőbeszédűbben, mint azok, olyan eseményről is szól, amely nem kötődik Jézus szenvedéstörténetéhez. Azon az éjszakán, amikor Júdás elárulta Jézust, sok mindent történt. A szinoptikusok az eseményeket idézik fel, János pedig a szívében megőrzött szavakat. Jézus búcsúbeszéde önálló részlet az evangéliumában, melyben az emlékező szavakhoz János értelmező szavakat is illeszt, így válik ez a beszéd önálló betétté a szenvedéstörténetén belül.

A lábmosás jelenete Jézus alázatának legszebb gesztusa, amelylyel a pogány környezetben elítélt magatartást a keresztény teológiában erényné változtatta. Erre az egyszerű eseményre igen feszült légkörben került sor. Más járt Jézus fejében, és más a tanítványokéban. Jézus arra gondolt „eljött az ő órája” (13,1), a tanítványok pedig arra, hogy közeledik a nagy lehetőség, amikor átveszik a hatalmat. Júdás valamilyen őrült logika alapján az árulás mellett döntött (13,2), Jézus pedig felkészült, hogy elfogadja és kiűrtse a szenvedés kelyhét. Jézus ezen a titkokkal és félelmekkel terhes vacsora közben a szimbólumokkal terhelt pászka vacsorát újabb szimbólummal, az alázat szimbólumával gyarapítja, hogy a jövődő egyházi vezetők egy új erényre tanítsa meg, az alázatra. A hierarchikus társadalomban élő zsidó, Péter, ezt a tekintélyromboló gesztust nem is akarja elfogadni, látványosan tiltakozik ellene: „az én lábamat ugyan meg nem mosod” (8 v.), csak akkor áll kötélnék, amikor Jézus a megtisztulása tétjének állítja be a lábmosást. Nem valószínű, hogy Péter értette, hogyan tisztít az alázat. A Mester és Úr most új törvényt iktat a tanítványok kapcsolatába. Az alázat az Újszövetség alaptörvénye lesz. Ez az erény teszi képessé az embert arra, hogy teremtett voltának megfelelően a törekenység tudatában éljen. A gőg ellentéte, amely szintén képes minden más emberi erényt és jó szándékot a visszájára fordítani. Az igaz alázat valódi

önismeretből fakad, az ötödik sarkalatos erény. Jézus tanítványai számára nemcsak az egyik erény, hanem alapmagatartás. Ezt a jézusi alázatot énekelte meg a filippi levélben a Jézus-himnusz (2,2-8). Felfedezték talán éppen ebben az órában, a lábmosás idején, hogy Jézus Krisztus „mint Isten az Istenel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez föltétlenül ragaszkodnia kell, hanem szolgálai alakot öltött, kiüresítette önmagát, és hasonló lett az emberekhez. Külsejét tekintve olyan lett, mint egy ember. Megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.” Ennek a Megváltónak az alázata vár követésre. Ennek megértése Jézus lényegének a megértéséhez vezet. E nélkül semmit sem értettünk meg Krisztus pedagógiájából. Az alázat a legnehezebb keresztény erény, a legkönnyebben félreérthető, sőt ebben lehet a legkönnyebben félresiklani. Az alázatosságból, alázatoskodás lesz, a megalázottságból alakoskodás. Jézus a szenvedés közben mutatta meg alázatának nagyságát tanítványainak. Ezért legtöbbször az alázatot mindenki a szenvedések közepette tanulja meg. Jézus lábmosása apró gesztus, de ahogyan tette, nehéz utánozni. Csak aki szilárd hitében, és elég erős egyéniség, az tud vállalkozni az alázat tetteire. Akit az alázat megérlelt, az válik hiteles emberré. Az alázatos Jézus szenvedett értünk, akik hívóként is gyakran gőgösek vagyunk.